

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

1. ΑΥΓΟΥΣΤΑΤΟΥ ΟΛΓΑ

Κάνοντας ένα βήμα (πίσω) προς την ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας

Παρουσίαση του Προγράμματος «Βιβλίο και Παιδί- Το βιβλίο ως εργαλείο ανάπτυξης» που δημιουργήθηκε το 2019-20 στο E- Learning του ΕΚΠΑ. Η ιδέα στην οποία βασίζεται το Πρόγραμμα είναι να ενδυναμωθούν τα άτομα που ασχολούνται με το βιβλίο είτε αυτοί είναι εκπαιδευτικοί, βιβλιοθηκονόμοι, γονείς ή συγγραφείς παιδικών βιβλίων. Ο στόχος είναι να εμπλουτίσουν τα διαθέσιμα εργαλεία, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να καλλιεργήσουν τις αναγνωστικές πρακτικές των παιδιών και των εφήβων.

Θα παρουσιαστεί το θεωρητικό πλαίσιο του Προγράμματος, καθώς και υλικό, μέθοδοι καλλιέργειας της αγάπης για την ανάγνωση στη σχολική κοινότητα, αλλά και στην κοινωνία, καλές πρακτικές που έχουν ήδη δώσει αποτελέσματα, ασκήσεις, δείγματα της επικοινωνίας με τους εκπαιδευόμενους και δημιουργικές προσεγγίσεις των εκπαιδευομένων σε ερωτήσεις και θέματα που τέθηκαν. Όλα αυτά υπό το πρίσμα ότι η ανάγνωση μας οδηγεί, πέρα από την απόκτηση γνώσεων, στην προσωπική μας ανάπτυξη, προάγοντας τις πνευματικές μας ικανότητες. Ενισχύοντας την αγάπη για την ανάγνωση δίνουμε τη δυνατότητα στους νέους ανθρώπους να καλλιεργήσουν την περιέργειά τους, την κριτική τους σκέψη και τελικά να γίνουν διά βίου αναγνώστες.

2. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Φιλιαναγνωστικά προγράμματα στις παιδικές και σχολικές βιβλιοθήκες

Η οργάνωση των καθημερινών δραστηριοτήτων στις βιβλιοθήκες για παιδιά οφείλει να στηρίζεται στη δημιουργία «αναγνωστικών μονοπατιών», δηλαδή να εισάγει τα παιδιά σε μια διαδικασία εξερεύνησης από βιβλίο σε βιβλίο. Η διαδικασία αυτή διαμορφώνει και τα ουσιαστικότερα χαρακτηριστικά της λειτουργίας των παιδικών βιβλιοθηκών που τις διαφοροποιεί από φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες άλλων φορέων.

3. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

«Μαιευτική» φιλιαναγνωσία, με Λογοτεχνικά παιχνίδια και τεχνολογία

Παιδιά και παιχνίδια. Παιδιά και βιβλία. Σε μικρές ηλικίες οι σχέσεις των παιδιών με τα βιβλία και τα παιχνίδια είναι συνήθως στενές και αρμονικές. Οι ισορροπίες όμως αναταράσσονται όταν τα παιδιά πάρουν στα χέρια τους διάφορες ηλεκτρονικές συσκευές. Η παρουσίαση επικεντρώνεται στην προσπάθεια του ΚΣΠΝΒ την

προηγούμενη διετία με τη σπονδυλωτή δράση «Λογοτεχνικά Παιχνίδια», που μεταξύ άλλων στόχευε στη μετατροπή των φορητών συσκευών των παιδιών από απλές παιχνιδομηχανές σε συσκευές έρευνας και προώθησης της φιλαναγνωσίας. Μια προσπάθεια που λειτούργησε φιλαναγνωστικά με ένα «μαιευτικό» τρόπο...

4. ΚΑΛΜΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ
«Εδώ, Βιβλιοθήκη!»

Η δημιουργική γραφή ως μοχλός καλλιέργειας και ανάπτυξης της φιλαναγνωσίας στο χώρο των δημόσιων και δημοτικών βιβλιοθηκών. Παρουσίαση προγραμμάτων φιλαναγνωσίας:

- Φιλαναγνωστικές χειραψίες
- Χαριστική βιβλιοθήκη
- Πλανόδια βιβλιοθήκη
- Εδώ βιβλιοθήκη! Παίζουμε ραδιόφωνο ή μήπως βιβλιόφωνο;
- Με ανοιχτά βιβλία στη βιβλιοθήκη!

5. ΚΑΛΟΥΔΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Βιβλιοδρόμιο: Το χρονικό μιας Βιβλιοθήκης που άλλαξε την κουλτούρα ενός σχολείου

Η Σχολική Βιβλιοθήκη «Βιβλιοδρόμιο» λειτουργεί τα τελευταία 13 χρόνια στο 43^ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Κρήτης. Οι δυσκολίες, αλλά και οι ευκαιρίες που συνάντησε στη διαδρομή της, η καταξίωση, αλλά και οι προκλήσεις, η συμμετοχή των παιδιών, αλλά και των εκπαιδευτικών και των γονέων του σχολείου, η εποχή της εξωστρέφειας, αλλά και η οπισθοχώρηση κατά την εποχή του COVID, η επανεκκίνησή της στη συνέχεια. Ένα χρονικό από τη δημιουργία ως την ενηλικίωση μιας Σχολικής Βιβλιοθήκης που αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του πώς στη βιβλιοθήκη μπορεί να χτυπά η καρδιά ενός σχολείου.

6. ΚΟΤΣΟΒΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
**Παιδική Βιβλιοθήκη «Μυρσίνη Ζορμπά- Βιβλιοθήκη Δικαιωμάτων του παιδιού»:
Δημιουργώντας φωλιές ανάγνωσης εντός και εκτός πόλης**

Πώς μια Βιβλιοθήκη γίνεται σημείο συνάντησης της γειτονιάς και ένας χώρος ελεύθερης έκφρασης για τα παιδιά; Μπορεί αυτή η Βιβλιοθήκη να βγει από τον χώρο της και να φτιάξει αναγνωστικές γωνιές εντός και εκτός πόλης; Η Παιδική Βιβλιοθήκη «Μυρσίνη Ζορμπά», μέσα από δράσεις φιλαναγνωσίας, πολιτιστικές και δημιουργικές δραστηριότητες προσφέρει στα παιδιά τη δυνατότητα να διαβάσουν βιβλία από όλο τον κόσμο, σε διαφορετικές γλώσσες, να συνομιλήσουν γι' αυτά και να ανταλλάξουν ελεύθερα τις ιδέες τους, ανακαλύπτοντας τα δικαιώματά τους μέσα από τις ιστορίες.

7. ΚΟΥΠΠΑΝΟΥ ANNA

Η κοινωνική και ατομική διάσταση της φιλαναγνωσίας: Ιστορίες από το Δίκτυο Σχολείων Υποστήριξης της Φιλαναγνωσίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου και το Παιδικό Συνέδριο Λογοτεχνίας και Φιλαναγνωσίας «Κι αν σπάζαμε λίγο τον κόσμο;»

Πώς το κοινωνικό κρύβεται στο ατομικό; Πώς η φιλαναγνωσία αποτελεί κοινωνική δράση και ευκαιρία για ακτιβισμό; Πώς δημιουργούνται κοινότητες και αναδιαμορφώνονται συστήματα (προσωπικά και κοινωνικά) μέσα από προγράμματα φιλαναγνωσίας; Πώς το άτομο συναντά την κοινωνία και η κοινωνία το άτομο σε ένα παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο;

8. ΚΟΥΡΑΚΗ ΧΡΥΣΑ

Βουτιά στον κόσμο του βιβλίου: Πρόγραμμα φιλαναγνωσίας

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί το πρόγραμμα «Βουτιά στον κόσμο του βιβλίου», το οποίο υλοποιείται τα τελευταία έξι χρόνια σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την Ελλάδα από το Ίδρυμα Λαμπράκη. Το «Βουτιά στον Κόσμο του Βιβλίου» είναι ένα βιωματικό πρόγραμμα γνωριμίας με το βιβλίο και την τέχνη της βιβλιοδεσίας και καλλιέργειας της Φιλαναγνωσίας και της Δημιουργικής Γραφής. Στόχοι του προγράμματος είναι να ενισχυθεί η δημιουργικότητα των μαθητών, η κριτική τους σκέψη, η αισθητική τους, η ικανότητά τους στη δημιουργική γραφή και έκφραση, η ευελιξία τους στη σκέψη, ο σεβασμός και η αγάπη τους για το βιβλίο και η γνωριμία τους με τα διαφορετικά είδη βιβλίων σε μορφή και περιεχόμενο.

Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με διαφορετικά είδη βιβλίων παιδικής λογοτεχνίας τόσο σε μορφή, όσο και σε περιεχόμενο και μαθαίνουν για την ιστορία του βιβλίου και την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Γίνονται οι ίδιοι βιβλιοδέτες και συγγραφείς, καθώς συνθέτουν και δένουν το δικό τους ατομικό 16-σέλιδο βιβλίο, αποφασίζοντας παράλληλα για τη μορφή, το είδος αλλά και το περιεχόμενο και την εικαστική επιμέλειά του.

9. ΠΑΝΑΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Αγάπες του Καλοκαιριού: Σημασία και τρόποι προώθησης της φιλαναγνωσίας κατά τη διάρκεια των διακοπών, με βάση έρευνες και προγράμματα από χώρες του εξωτερικού

Η σημαντική απώλεια αναγνωστικών δεξιοτήτων κατά τους μήνες των διακοπών (το λεγόμενο “summer slide”) έχει καταγραφεί από πληθώρα ερευνών στο εξωτερικό. Γι’ αυτό και η προώθηση της φιλαναγνωσίας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού έχει

τεράστια σημασία, ειδικά όσον αφορά σε παιδιά με περιορισμένη πρόσβαση σε βιβλία στο σπίτι και γονείς που δεν μπορούν ή δεν γνωρίζουν πώς να στηρίξουν την ενασχόλησή τους με την ανάγνωση. Αφού αναλύσουμε και ερμηνεύσουμε σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα, προχωρούμε στην παρουσίαση αποτελεσματικών μεθόδων και ιδεών για εμπλοκή των παιδιών και των οικογενειών τους σε καλοκαιρινές δράσεις και προγράμματα φιλιαναγνωσίας.

10. ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ

Μαθητικές λογοτεχνικές διημερίδες στα Λεύκαρα (2018 – 2023)

Η εισήγηση αποτελεί ένα πανόραμα της δράσης «Μαθητικές λογοτεχνικές διημερίδες στα Λεύκαρα», που πραγματοποιήθηκαν από το 2018 μέχρι το 2023, με τη συνεργασία του ΥΠΑΝ και του Πανεπιστημίου Federico, το οποίο ενεπλάκη στη διοργάνωση των δράσεων το 2021 και το 2023. Γίνεται αναφορά στην προσπάθεια της εναλλακτικής προσέγγισης της λογοτεχνίας για εφήβους και στην ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας με την υποστήριξη ποικίλων μορφών τέχνης, όπως είναι ο κινηματογράφος, το θέατρο, η μουσική και οι εικαστικές τέχνες. Παρουσιάζονται οι δράσεις που εστιάζουν στη δημιουργικότητα, όπως η δημιουργική ανάγνωση, η δημιουργική γραφή, η εικονογράφηση, η ανάπτυξη σεναρίου, η συγγραφή θεατρικού και η παραγωγή μουσικού υλικού. Όλα τα πιο πάνω εμπλουτισμένα με φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό από τις τέσσερις μαθητικές λογοτεχνικές διημερίδες, στις οποίες συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες από Γυμνάσια και Λύκεια όλης της Κύπρου.

11. ΠΑΠΠΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

«Η Κιβωτός των βιβλίων ταξιδεύει: Ένα βιβλίο, ένας ιστότοπος, ένα ταξίδι, μια βιβλιογιορτή, μια φιλιαναγνωστική καμπάνια»

Ένα βιβλίο ταξιδεύει. Έρχεται μπροστά στα μάτια των σημερινών παιδιών και αλλάζει τον τρόπο που βλέπουν τη ζωή, αλλάζει τις ιδέες τους, αλλάζει το βιβλίο το ίδιο ως μέσο. Γιατί το βιβλίο που ταξιδεύει δεν είναι ένα. Είναι εκατοντάδες. Ποια είναι, αλήθεια, τα βιβλία που αλλάζουν τον κόσμο, τα παιδιά, τη λογοτεχνία; Πώς τα υποδεχόμαστε; Πώς τα φιλτράρουμε; Πώς μας εμπνέουν; Το ταξίδι είναι μεγάλο. Ο κατακλυσμός είναι ορατός. Ένας ιστότοπος. Μια Χρυσή Λίστα που προσπαθεί να τα διασώσει. Μια βιβλιογιορτή που ρίχνει φως στο σκοτάδι. Μια φιλιαναγνωστική καμπάνια που έρχεται για να μείνει: #διανазουμε. Θα σωθούμε;

12. ΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

«Περπατάω με τη τάξη μου στη Πλάκα - Η εμπειρία του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης»

Θα παρουσιαστεί η εμπειρία του προγράμματος «Περπατάω με την τάξη μου στη Πλάκα» που υλοποιείται εδώ και οκτώ χρόνια στο Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης στην Αθήνα, αλλά και δυο «παραλλαγών» του: «Ο θεός Διόνυσος και οι πειρατές» και «Mystery Walk- Περίπατος Μυστηρίου». Τα προγράμματα αυτά προσαρμόζονται σε όλες τις ηλικίες από το νηπιαγωγείο μέχρι και το πανεπιστήμιο και ο σκοπός είναι η γνωριμία με τα μνημεία της πόλης αλλά και με την τοπική ιστορία. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες πόλεις/ γειτονιές, κάτι που ήδη έχει γίνει με επιτυχία σε πολλές περιοχές της Αθήνας, αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα (στη Λάρισα, στη Θεσσαλονίκη, στη Χίο κ.ά.) - Περιγραφή των προγραμμάτων υπάρχει στην ιστοσελίδα του Μουσείου: <https://ekedisy.gr/ekpaideytika-programmata-2022-2023/>

13. ΤΣΙΦΛΙΔΟΥ ΣΙΣΣΥ

«Διαβάζοντας Μεγαλώνω: 10 χρόνια δράσεων και παρεμβάσεων για το δικαίωμα των παιδιών στην ανάγνωση»

Το ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΜΕΓΑΛΩΝΩ είναι διεπιστημονικό σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Απότοκο ενός γόνιμου διαλόγου ανάμεσα στους ανθρώπους που παραδοσιακά ασχολούνται με το βιβλίο και την ανάγνωση και στους επαγγελματίες που προσφέρουν υπηρεσίες υγείας στο παιδί και στην οικογένεια, έθεσε εξ αρχής ως πρώτιστο μέλημά του το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ανάγνωση και στη γνώση, με ιδιαίτερη μέριμνα για τα παιδιά που προέρχονται από τα πιο ευάλωτα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα, καθώς και για τα παιδιά που μεγαλώνουν σε περιβάλλον με περιορισμένα μορφωτικά ερεθίσματα. Η εισήγηση εστιάζει στην παρουσίαση των στόχων, των παρεμβάσεων και των βασικών δράσεων του Σωματείου.

14. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Book Artivists : +6 καινοτόμα στοιχεία στην τάξη και στη βιβλιοθήκη

Πώς μπορώ να αλλάξω το τρόπο με τον οποίο βλέπει το παιδί το βιβλίο; έξι στοιχεία που μας βοηθούν να μεταμορφώσουμε γωνιές παιδικού βιβλίου, σχολικές, δημοτικές και πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, σε πόλους έλξης και δράσης των παιδιών και των μεγάλων. Πώς εξασφαλίζω τη βιωσιμότητα της ιδέας μου και πώς γίνομαι μέρος μίας μεγάλης “κοινότητας συνεργασίας και εξέλιξης” σε σχέση με το βιβλίο;